

Handläggare: Victoria Zimmermann Grönros,
samhällsplanerare
Tfn: 08-508 09 021

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

F Ö R S Ö K M E D M I L J Ö A V G I F T E R ,
Y T T R A N D E T I L L
K O M M U N S T Y R E L S E N /
F I N A N S R O T E L N
S A M T
S V A R P Å M E D B O R G A R F Ö R S L A G

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Medborgarförslaget besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
avdelningschef

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått ett förslag till försöksverksamhet med miljöavgifter på remiss. Stadsdelsnämnden har även mottagit ett medborgarförslag som föreslår att Norrmalms-bor befrias från "trängselavgifter". Förvaltningen anser att det är nödvändigt att något görs åt trängselproblematiken i innerstaden. Förvaltningen anser att det föreslagna försöket med miljöavgifter kräver bra uppföljningssystem så att man noga kan studera hur systemet påverkar specifika grupper. Förvaltningen ser ingen anledning till att boende på Norrmalm skall särbehandlas och undantas från avgift vid ett försök med miljöavgifter. Dock anser förvaltningen att redan idag utsatta grupper, som

handikappade, inte ska drabbas negativt av miljöavgifterna. Förvaltningen förutsätter att det parallellt med införandet görs ev. nödvändiga förstärkningar av kollektivtrafiken samt att behovet av infartsparkeringar ses över.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen.

Bakgrund

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått ett förslag till försöksverksamhet med miljöavgifter på remiss. Remisstiden har förlängts till 2003-05-09 för att flera nämnder ska kunna ges utrymme att yttra sig över förslaget. En så kallad remisshearing hölls den 23 april i stadshuset. Vid hearingen deltog representanter från kranskommuner, förvaltningar och bolag, åkeribranschen, olika organisationer m.fl.

Stadsdelsnämnden har även mottagit ett medborgarförslag, som föreslår att Norrmalms-bor befrias från "trängselavgifter". Förvaltningen utgår ifrån att man med trängselavgifter syftar på samma avgifter som i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande kallas miljöavgifter. Förslagsställaren menar att avgifterna kommer att missgynna de som bor på Norrmalm framför de som bor i ytterområden. Segregationen av innerstaden kommer att öka genom att många barnfamiljer och andra inte kommer att ha råd att bo kvar. Förvaltningen fick i uppdrag att inarbeta medborgarförslaget i förvaltningens tjänsteutlåtande gällande miljöavgifter.

Remissen

Remissen omfattar stadsledningskontorets (SLK:s) tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen (KS) och Transeks utredning, med underlag för utformning och genomförandeplan för försöket.

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2003 att uppdra till kommunstyrelsen att leda arbetet med försöket med miljöavgifter. Stadsledningskontoret har i tjänsteutlåtande 2003-04-14 redovisat en genomförandeplan för försöket med miljöavgifter, utifrån att;

- Försöket skall inledas i slutet av 2004
- En kontrollstation ska hållas årsskiftet 2005/2006
- Målet med avgifterna är att antalet fordon på de mest belastade vägarna under maxtimmen skall minska med 10-15%.
- Avgiftssystemet skall kunna tillämpas för en indelning i flera zoner, ha tidsdifferentierade avgifter samt tillåta fler betalmetoder.
- Intäkter måste tillfalla Stockholmsregionen.

- Situationen på Essingeleden får inte försämrats.
- Försöket skall vara utvärderat under mandatperioden.

Stadsledningskontoret föreslår ett system med fordonsdosa som möjliggör tidsdifferentierade avgifter och har lägre driftskostnader på kort sikt. På längre sikt möjliggör också systemet med fordonsdosa en bättre geografisk differentiering av avgifter och beroende på fordonsegenskaper. Stadsledningskontoret har även påbörjat övrigt utredningsarbete för avgiftssystemets utformning som bl.a. omfattar avgiftsnivåer och försöksperiodens längd. Kontoret bedömer att endast en avgiftszon ska finnas, att Essingeleden inte avgiftsbeläggs samt att avgifterna inte differentieras efter fordonstyp under försöket.

Investeringarna uppskattas mycket preliminärt till 500-600 mnkr och driftskostnaderna till ca 100 mnkr per år. Därutöver tillkommer kostnader för utredningar, upphandling, administration och utvärdering som preliminärt har bedömts till ca 200 mnkr. Den sammantagna kostnaden är såldes preliminärt bedömd till ca 800-900 mnkr, exklusive investeringar och driftskostnader för infartsparkeringar och kollektivtrafik. Intäkterna beräknas till ca 1,2 miljarder/år.

Stadsledningskontoret bedömer att upphandlingen av systemet bör kunna genomföras på ca nio månader om processen flyter friktionsfritt. Genomförandet av försöket är starkt beroende av att arbetet med lagstiftningen, för att möjliggöra uttaget av miljöavgifterna, fortgår i snabb takt samt att övriga överenskommelser och samarbetet med övriga organisationer och myndigheter fungerar. Tiden för att bygga och installera systemet bedöms ta ca 18 månader, men kan enligt kontorets bedömning pressas ner till 14-15 månader.

Transekt AB har på uppdrag av Stockholm stad belyst hur ett avgiftssystem för den planerade försöksverksamheten med miljöavgifter skulle kunna utformas samt vilka trafik- och miljöeffekter ett sådant system skulle kunna få. Rapporten "Försök med miljöavgifter i Stockholm - Underlag för utformning och genomförandeplan" 2003-04-04, bilaga 2.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är nödvändigt att något görs åt trängselproblematiken i innerstaden och vid infarterna. En viktig åtgärd för att förbättra miljön i Stockholm är att öka andelen som använder sig av kollektivtrafiken. Stadsdelsnämnden har vid tidigare remissvar till SL, gällande deras verksamhet, framhållit att det är mycket allvarligt att framkomligheten för bussarna i innerstaden har försämrats de senaste

åren. Stadsdelsnämnden har också uttryckt att staden måste genomföra åtgärder för en förbättrad framkomlighet och att en kraftig minskning av biltrafiken på innerstadsgatorna hör till en av de viktigaste förutsättningarna.

Inom Norrmalm stadsdelsområde bor ca 61 300 personer (folkmängd den 31 december 2002 var 61 291 personer, enligt statistik från USK). Förvaltningen anser att det är svårt att bedöma hur många av Norrmalms invånare som kommer att påverkas av försöket med miljöavgifter samt hur dessa kan komma att påverkas. Detta skulle kräva en noggrann utredning, vilket remisstiden inte ger utrymme för. Förvaltningen anser därför att det föreslagna försöket med miljöavgifter kräver bra uppföljningssystem så att staden noga kan studera hur systemet påverkar specifika grupper. Det är t.ex. viktigt att studera hur näringslivet och boende innanför avgiftszonen påverkas. Förvaltningen anser att man specifikt måste studera vad systemet skulle få för konsekvenser för framtida boende på Norra Stationsområdet. De kommer att bo på en sida om avgiftszonen och troligtvis behöva passera gränsen för att nå en stor del av den kommunala servicen och övrig service.

Beträffande förslaget att Norrmalmsbor skulle undantas från avgiften är det enligt förvaltningen inte troligt att Norrmalmsbor skulle missgynnas mer än andra boende inom avgiftszonen. Förvaltningen ser därför ingen anledning till att boende på Norrmalm skall särbehandlas vid ett försök med miljöavgifter. Däremot så är det som ovan nämnts mycket viktigt att det görs noggranna uppföljningar så att det kan visa sig om någon grupp missgynnas särskilt av systemet. I Transeks utredning konstateras t.ex. att andelen arbetsresor som berörs av avgifterna är något högre för kranskommunerna än för Stockholm.

Förvaltningen tycker vidare att det är mycket viktigt att redan i dag utsatta grupper, t.ex. handikappade och pensionärer, inte drabbas av detta system.

Förvaltningen förutsätter att det parallellt med införandet görs ev. nödvändiga förstärkningar av kollektivtrafiken samt att behovet av infartsparkeringar ses över och att eventuella infartsparkeringar planeras i samarbete med berörd stadsdelsförvaltning.

Bilaga:

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2003-04-10
Försöksverksamhet med miljöavgifter. (Bilagan delades ut vid stadsdelsnämndens möte 2003-04-24.)

2. "Försök med miljöavgifter i Stockholm - Underlag för utformning och genomförandeplan" 2003-04-04, Transek. (Bilagan delades ut vid stadsdelsnämndens möte 2003-04-24.)
3. "Befrielse av trängselavgifter för Norrmalms-bor", medborgarförslag av Jan Åkerstedt, 2003-04-15. (Bilagan delades ut vid stadsdelsnämndens möte 2003-04-24.)